

Holm.

Spurningurin er so, hvussu kláraði ein familja seg, nú forsyrgjarin knappliga var farin? Tryggingin tá var í hvussu er ikki nakað serligt, og mamma Johannes sat eftir við átta børnum. Men tað eydnaðist Jettu at hava øll børnini heima. Hetta var ikki nøkur sjálffylgja. Tað var ikki óvanligt í slíkum umstøðum, at børn fóru til onnur at vera.

Fremsta frágreiðingin var, at fiskimannakonurnar vóru kempur. Tær vóru vanar at skipa fyri húsinum tann partin av árinum, menninir vóru burtur. Nú fingtu tær so alla ábyrgdina, og hana megnaðu tær eisini.

Annað svar var samanhald millum fólk og tað, sum í dag kallast samhaldsfesti, har fólk ið hevði umsorgan fyri hvørjum øðrum.

Tað sum hjálpti júst í hesum førinum var, at tey hjá Johannesi áttu eitt sindur av jørð, 12 gyllin. Hetta gav móguleika fyri at hava kúgv og at fáa nakrar seyðir.

Alt hetta kravdi eisini arbeiðsmegi. Børnini í húsinum máttu hjálpa við øllum arbeiði í húsinum.

Annars hjálptu øll í bygdini til. Menninir hjálptu eisini við at hava faðirleysu dreingirnar við sær til dømis, tá ið farið varð á flot, og teir fingtu so eisini part.

Einkjurnar fingtu kol

Í Hvalba var so nógv kol, at tey skóru ikki torv. Hesir gomlu minnst bert luktin av torvi frá tí, teir komu framvið Sandvík í báti!

Við kolinum varð eisini hugsað um einkjurnar. Tað var soleiðis, at tað kol, sum var arbeitt millum jól og nýggjár fór til einkjurnar, og tær fingtu ført tað til hús. Tær fingtu eisini móguleika at fáa tað kol, sum kundi finnast í dungunum aftaná framleiðsluna.

Mótsatt øðrum bygdum var ikki nógv saltfiskaarbeiði í Hvalba. Men eingin kundi hungra í Hvalba. Her var nógvur útróður, og fiskurin varð keyptur og arbeiddur í bygdini.

Hvalba var eisini eitt gott grindapláss við døglingum sum ískoyti. Her vóru fuglabjerg, har fuglur ikki treyt. Og so var so nógvur seiður. Tað lá væl fyri at kasta nót. Tá kundu fáast stórar nøgdir. Einkjurnar vóru ongantíð gloymdar, tá ið býtt varð.

Tað var eisini vanligt í Føroyum, at tá ið børnini, serliga dreingirnir vuku til, hjálptu tey til fíggjarliga við húsarhaldinum.

Johannes fór 14 ára gamal til skips við Emerald hjá Mortensen, sama reiðarí sum hjá General Gordon. Kanska hava teir viljað hjálpt familjuni við at taka hendan faðirleysa dreingin við.



ein sonur Jacob Poulsen var tann nú 93 ára gamli Johannes, sum hevur funnið harmonikuna fram



Oliver Holm minnst enn greitt hendan vakra dagin fyri 85 árum síðani, tá ið General Gordon fór av Hvalba

Seinni í 1936 komu Johannes og Olivur at sigla saman við City úr Norwich, har Niels Pauli Holm var skipari. Hann var beiggi Olivur.

Undir krígnum sigldu teir tó ikki. Hesa tíðina arbeiddu nógvir hvalbingar í kolinum, sum stóru tørvur var á í landinum.

Hetta var sum so gott arbeiði, men tað gekk fyri seg 600 metur inni í fjallinum. Har var sera skýmligt, og tryggin var sera vánalig. Tað var altíð vandi fyri, at loftið í gongini datt niður. At forða hesum skuldu stúttur setast upp undir loftið. Men tað var so sum so við tí. Ofta máttu menn sjálvir hava hesar stúttur við sær til arbeiðis. Tað hendu eisini vanlukkur, og fleiri mans doyðu av vanlukkum í minunum. Hildið verður, at tað var væl sloppið, at tað ikki gekk verri.

Johannes var til skips í eini 30 ár. Hann hevur eisini arbeitt í Íslandi og Grønlandi. Eisini hevur hann arbeitt nógvar ár á Bacalao. Tað vóru fleiri suðringar, sum gjørdur hetta, og sum fóru til hús í vikuskiftunum.

Johannes er sera lættsintur. Í sínum yngru árum spældi hann harmoniku til dans. Nú hevur hann leitað sær harmonikuna fram aftur, og kann lættliga spæla ein góðan. Tað gjørdi hann eisini hendan dagin, vit vóru á vitjan.

Johannes giftist við Sonny, sum var úr Hvalba. Tey fingtu børnini Jan, Finn Eiler, sum doyði sum smádrongur og Kammu. Systirsonur Johannes, Dybeck Marinonson, vaks upp hjá teimum. Jan hevur eisini dugnað hesi frásøgn.

Erling Poulsen mundi blivið faðirleysur

Í 2004 greiddi Erling Poulsen frá í Dimmalætting, at tað var um reppið, at hann sjálvur bleiv faðirleysur við General Gordon. Skiparin Poul í Búð ringdi um veturin til pápa hansara, Mortan Poulsen, og bað hann til bestamann við General Gordon. Hann játtaði, tí Poul í Búð fiskaði væl og var góður at vera saman við sum skipari. So hevði General Gordon eisini motor, og hevði

hetta nógv at siga í 1924.

Men Mortan hevði eisini søkt kjans við hvalabáti í Lopra, og einar átta dagar áðrenn teir skuldu fara avstað við »Gordon«, fær hann at vita, at hann hevði fingið stýrimanskjans við einum av hvalabátunum hjá støðini í Lopra.

Nú vóru góð ráð dýr. Mortan var ógvuliga harmur um at seta Poul í Búð í eina ringa støðu at tørva ein bestamann, tí nú vóru øll skipini fullmannað. Hann ringdi so til hansara og segði hvussu vorðið var. Mortan segði síðan mangan, at hann ongantíð gloymdi Poul tað aftur, hvussu vakurt hann tók hesa støðu. Poul sigur við Mortan, at sjálvandi skuldi hann taka kjansin við hvalabáti, tí teir hanga ikki á trønum. Poul kundi sagt sum so, at nú var ov seint at siga upp, tí nú fái eg ongan annan bestamann, men tað gjørdi hann so ikki. Poul spurdi Mortan eftir øðrum skiparalærdum monnum, men hann var glaður um, at hann ikki hevði víst honum á nakran.

Malena misti dreingin

Poul í Búð fær so fatur á tann 24 ára gamla Emil Heinesen í Sumba og biður hann koma sum bestimaður við sær. Hann hevði júst fingið skiparaprógv og skuldi annars fara til skips við einum norðanfjørðsskipi.

Emil var trúlovaður við Malenu á Longini í Leirvík og hevði keypt grundstykki inni á Toftanesi. Hann ætlaði at búsetast í Leirvík. Tilfarið var bílagt og tekningin til húsini var gjørd og er enn til í ættini hjá Malenu.

Tað er sama stykki, sum Ársæll Jensen, vanliga nevndur Salle, seinni bygd síni hús á. Salli var beiggi Oskar Jensen, sum fyri kortini doyði í Íslandi 102 ára gamal, sum greitt frá her í blaðnum.

Malena var í Sumba og ferðaðist, áðrenn General Gordon fór avstað. Eina náttina, eftir at Emil var farin avstað, droymdi hon, at tey svóvu í hvør síni song í einum kamari. So sær hon seingina hjá Emil fara undir í sjógvi. Morgunin eftir byrjar hon at fortelja verpápan um dreymin. Men hann brýtur hana av og sigur: "Nú vil eg ikki hoyra meira!"

Malena giftist seinni við Sylveriusi á Mýrini, og tey búsettust í Leirvík. Tey fingtu tvær døtur. Ein dóttir teirra Klara, gift við Grími Rasmussen í Klaksvík, eitur eisini Emilia, uppkallað eftir Emil. Ein heilbeiggi, Otto, var eisini. Hann fórst eisini á sjónum. Men tá var Malena deyð, so hon varð spard fyri hetta eisini.



Poul í Búð var skipari. Hann fekk sagt foreldrunum sítt síðsta farvæl í Hvalba



24 ára gamli Emil Heinesen úr Sumba var trúlovaður við Malena úr Lørvík og skuldi byggja har. Malena uppkallaði eina dóttir eftir Emil

Klara fortelur frá mammu síni, at hon varnaðist, at okkurt ófrættakent var, tí tá hon sá menn standa og práta í túninum, og hon nærkaðist, tá tagdu teir. Tá hevur tosið verið um General Gordon, sum einki frættist frá.

Tað er minst ein onnur søga um ófrættakendan dreym í samband við General Gordon. Jutta Mortensen í Havn vaks upp í grannalagnum hjá Poul í Búð á Tvøroyri, og hon var á sama aldri sum døtur hansara. Tí kom hon inn hagar dagliga.

Pápi hennara Frederik fortaldi, at eina náttina eftir, at General Gordon var farin avstað, hevði hann droymt Poul í hvítum gummi-stúvlum. Hetta gav honum eina ófrættakenslu av, at her ruggaði ikki alt rætt. Seinni kom hann eftir, at dreymurin var samstundis sum illveðrið, tá ið hildið var, at General Gordon var farin.

Hetta var ein slíkur kavarokstormur av norði, at tey flestu skipini av Tvøroyri, ið vóru farin avstað stutt undan hesum veðri, komu inn aftur við skaða.